

Regional utveckling

Regional utveckling Kultur
Ingrid Printz
063-146700
ingrid.printz@regionjh.se

2017-01-30
Mottagare
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

RUN/639/2016Dnr:

Remissvar

En inkluderande kulturskola på egen grund (SOU 2016:69)

Sammanfattning

Enligt de nationella kulturpolitiska målen ska kulturpolitiken särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur. Kulturskoleutredningen har de nationella kulturpolitiska målen som utgångspunkt när man beskriver förslagen för en inkluderande kulturskola på egen grund. Utredningens ambition är att förstärka och tydliggöra kulturskolans särart och identitet och skapa förutsättningar för en jämlik och tillgänglig kulturskola i hela landet, utifrån ett gemensamt ansvarstagande för en inkluderande kulturskola i samverkan mellan kommunal, regional och statlig nivå.

Utredningen utgår från begreppet, en inkluderande kulturskola på egen grund.

En inkluderande kulturskola som utvecklas genom att bevaka barns och ungas egna intressen, som utvecklar kulturskolan som kulturell och konstnärlig mötesplats och når fler individer genom ett breddat utbud.

På egen grund genom att stärka kulturskolans särart. Kulturskolan är inte en del av skolan, har inte egen läroplan och ska ses som fristående verksamhet, kulturaktör.

Kulturskolan är sammantaget med folkbiblioteken den viktigaste kommunala kulturpolitiska verksamheten som har en stor betydelse för hela lokalsamhället. Utredningen har lagt fokus på den verksamhet som bedrivs på barns och ungas fria tid, framför kulturskolans breda uppdrag som resurs för övriga samhället.

Utredningen bedömer även att en lag för kulturskolan kanske vore mest verkningsfullt men frångår detta utifrån finansieringsprincipen. Istället rekommenderar utredningen andra förslag som nationella mål och riktade statsbidrag till utveckling av verksamheten.

Allmänna synpunkter

Region Jämtland Härjedalen ser en stärkt och inkluderande kulturskola som angelägen för att svara mot såväl den nationella som regionala kulturpolitikens överordnade mål om att kulturen ska nå alla. Jämtland Härjedalen har knappt 130 000 invånare och utgör 12 % av rikets totala yta. Ungefär en tredjedel av länets

invånare har 45 minuter till närmsta tätort. Sammantaget innebär det stora utmaningar att nå alla på likvärdiga villkor.

Region Jämtland Härjedalen anser att utredningen i allt väsentligt fokuserar för mycket på den fria tiden, vilket är ogynnsamt avseende förutsättningarna i Jämtland Härjedalen. De långa avstånden och glesbygdsproblematiken måste kunna erbjuda andra lösningar, exempelvis vad gäller samarbetet med skolan.

Särskilda synpunkter

Nationella mål (kap 6.2, s 203 samt kap 7.2 s 283)

Region Jämtland Härjedalen delar utredningens förslag att det behövs nationella mål för kulturskolan för att tydliggöra verksamhetens riktning och gynna en likvärdig utveckling.

Region Jämtland Härjedalen anser att kulturskolan bör utgå från lokala förutsättningar och individuella behov, istället för att bedrivas ”i första hand i grupp” samt på ”barns och ungas fria tid”.

Att kulturskolan ska bedrivas på barns och ungas fria tid är angeläget för att stärka kulturskolans särart och roll som egen kulturaktör, men i små kommuner med långa avstånd är skolan en central möjlighet att kunna nå och engagera barn och unga i kulturskolan. Därför är det viktigt att se över skolans möjligheter att kunna anpassa sin verksamhet så barn och unga har möjlighet att delta i kulturskolan, under skoltid eller i direkt anslutning till skoldagen.

Nationellt kulturskolecentrum (kap 6.3, s 209 samt kap 7.3 s 284)

Utredningen föreslår inrättandet av ett nationellt kulturskolecentrum som ska ansvara för uppföljning och statistik, fördela statsbidrag, främja erfarenhetsutbyten och samverkan samt främja kulturskolorelaterad kunskap.

Region Jämtland Härjedalen delar förslaget att Nationellt kulturskolecentrum placeras inom Kulturrådet men att uppdraget att utvärdera, analysera och redovisa effekter av förslag bör genomföras av Myndigheten för kulturanalys. Placering inom Kulturrådet ska dock inte ses som att den geografiska lokaliseringen ska vara i Stockholm.

Utvecklingsbidrag (kap 6.4, s 223 samt kap 7.5 s 289)

Utredningen föreslår ett nytt statsbidrag om 200 miljoner kronor för breddning av konstområden, inkludering och tillgänglighet samt pedagogisk utveckling. Region Jämtland Härjedalen stödjer inte kravet på tre konstformer då det skulle drabba mindre kommuner svårt. Region Jämtland Härjedalen anser att det bör vara upp till kommunerna själva att bestämma vilka konstformer och hur de vill undervisa.

Region Jämtland Härjedalen är i övrigt positiv till förslaget men anser att det bör vara mer långsiktigt.

Tidsbegränsat verksamhetsbidrag till kulturskola (kap 6.5, s 228 samt kap 7.6 s 291)

Utredningen föreslår ett nytt statsbidrag om 10 miljoner kronor som tidsbegränsat verksamhetsbidrag med syfte att starta eller förstärka pågående kulturskoleverksamhet. Invånarantal och invånardistans föreslås vara avgörande kriterier.

Region Jämtland Härjedalen är positiv till förslaget då det ger ökade möjligheter till likvärdighet men ser samtidigt svårigheter gällande kommunal medfinansiering för små ansträngda kommuner. Bidraget bör därför utökas.

Bidrag till nationell spetskompetens (kap 6.6, s 232 samt kap 7.7 s 293)

Utredningen föreslår ett nytt statsbidrag om 5 miljoner kronor för nationell spetskompetens.

Region Jämtland Härjedalen anser att förslaget är otydligt avseende det praktiska genomförandet. Förslaget kan vara exkluderande och bidraget bör istället kunna omformuleras eller omfördelas inom utredningens förslag.

Förstärkta utbildningsvägar (kap 6.8, s 240 samt kap 7.8 s 294)

Utredningen föreslår förstärkta utbildningsvägar för att uppnå en inkluderande kulturskola på egen grund. Bland annat vill man öppna upp för kandidatexamen inom fler konstnärliga områden samt inrätta kulturskolepedagog som ny yrkesexamen.

Region Jämtland Härjedalen delar utredningens bedömning att kompetensförsörjningen inom kulturskolan är en viktig angelägenhet och ser positivt på en ny utbildningsform som kan möta kulturskolans behov.

Kulturskolerelaterad forskning (kap 6.9, s 253 samt kap 7.9 s 297)

Utredningen föreslås att regeringen ger Vetenskapsrådet i uppdrag att utlysa projektbidrag om 20 miljoner kronor för 2018 samt 2 miljoner kr i fyra år fram till 2019 för forskning inriktad mot det utbildningsvetenskapliga ämnesområdet.

Region Jämtland Härjedalen anser att forskning kring barns och ungas kultur är bristfällig och behöver utvecklas.

Bidrag till regional samordning (kap 6.7, s 234 samt kap 7.4 s 286)

Utredningen föreslår ett nytt statsbidrag om 10 miljoner kronor inom ramen för Kultursamverkansmodellen vilket innebär att Kulturskoleverksamhet lyfts in som nytt område i förordningen (2010:2012). Utredningen drar paralleller till den regionala biblioteksverksamheten som en betydande verksamhet för folkbibliotekens utveckling. Skillnaden är dock att biblioteksverksamheten är lagstyrd medan kulturskolan inte är det, vilket gör jämförelsen inte helt likvärdig.

Region Jämtland Härjedalen är generellt positiv till en stärkt infrastruktur för kulturskolan som även tar fasta på den regionala nivån. Med en stärkt regional samordning så tydliggörs samverkanskedjan mellan kommun-region-stat. Regionen

nämner redan idag samverkan med kommunerna i sina regionala uppdrag. Samverkan med kulturskolan lyfts dessutom fram som önskvärt i dialoger med de regionala kulturverksamheterna. Regionens helhetsperspektiv över det samlade behovet kan bidra till relevanta insatser som att bredda utbudet för barn och unga, skapa gemensamma fortbildnings- och kompetensutvecklingsinsatser, utveckla och sprida metoder och goda erfarenheter samt skapa bredare sammanhang för barns och ungas upplevelser och skapande av kultur.

Region Jämtland Härjedalen vill påpeka att nya områden i förordningen (2010:2012) som förväntas medfinansieras regionalt är en utmaning för en begränsad regional administration och påpekar att en resursförstärkning är önskvärd.

Slutligen anser Region Jämtland Härjedalen att försöksperioden bör förlängas då det tar längre än tre år att utveckla en verksamhet som gör skillnad.

Beslutat av Regionala utvecklingsnämnden § 25, 2017-02-27